

نگرش کاربردی به حق الوکاله و تمبر مالیاتی و کلاء و مشاوران حقوقی

گردآورندگان :

جواد قشمی

علی اکبری

بشیر مقدمی

با همکاری

معاونت آموزش و تحقیقات دادگستری استان زنجان

عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: نگرش کاربردی به حق الوکاله و تمبر مالیاتی وکلاء و مشاوران حقوقی / گردآورنده: جواد قشمی، بشیر مقدمی؛ با همکاری معاونت آموزش و تحقیقات دادگستری استان زنجان.
مشخصات نشر	: زنجان: بشیر مقدمی، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۴۰ ص.
شابک	: ۳۰۰۰۰ ریال: 978-600-04-1544-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: کتابنامه
موضوع	: ایران، وزارت دادگستری -- کارشناسان -- حقوق و مزایا
موضوع	: حقوق -- ایران -- مسائل متفرقه
موضوع	: حقوق -- ایران -- جدول‌ها و نمودارها
موضوع	: وکلای دادگستری -- دستنامه‌ها
شناسه افزوده	: مقدمی، بشیر، ۱۳۴۷ -، گردآورنده
شناسه افزوده	: قشمی، جواد، ۱۳۵۴ -، گردآورنده
شناسه افزوده	: ایران، وزارت دادگستری. دادگستری کل استان زنجان. معاونت آموزش و تحقیقات
رده بندی کنگره	: ۱۶۳۶KM۱ / ۲۸ آ ۱۳۹۳ الف
رده بندی دیویی	: ۳۴۹/۵۵۰۶۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۰۱۶۳۸

نگرش کاربردی به حق الوکاله و تمبر مالیاتی وکلاء و مشاوران حقوقی گردآورندگان:

جواد قشمی (قاضی دادگستری)

علی اکبری (قاضی دادگستری)

بشیر مقدمی (قاضی دادگستری)

با همکاری معاونت آموزش و تحقیقات دادگستری استان زنجان

امور فنی: کانون رسا

نویت چاپ: اول سال چاپ: ۱۳۹۳

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه قیمت: ۳۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۰۴-۱۵۴۴-۰ ISBN: 978-600-04-1544-0

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۵
مقدمه.....	۷
اشاره.....	۹
گفتار اول: دعاوی غیرمالی.....	۱۰
مبحث اول: محاسبه حق الوکاله وکیل و تمبر مالیاتی در دعاوی مدنی و کیفری	
در مرحله بدوی و تجدیدنظر.....	۱۰
بند اول- در صورت داشتن قرارداد حق الوکاله.....	۱۰
بند دوم- در صورت عدم ارائه قرارداد حق الوکاله و ذکر عبارت (طبق تعرفه ی قانونی).....	۱۰
گفتار دوم: دعاوی مالی.....	۱۱
بند اول: در صورت داشتن قرارداد حق الوکاله.....	۱۱
بند دوم: در صورت عدم ارائه قرارداد و ذکر عبارت تعرفه قانونی.....	۱۲
گفتار سوم: دعاوی مالی که خواسته آن وجه رایج بوده بلکه قانوناً باید از ناحیه خواهان تقویم گردد.....	۱۳
گفتار چهارم: دعاوی طاری.....	۱۴
گفتار پنجم: احکام غیابی.....	۱۴
گفتار ششم: دعاوی کیفری در صلاحیت دادگاه عمومی جزائی.....	۱۵
گفتار هفتم: دعاوی کیفری در صلاحیت دادگاه کیفری استان.....	۱۶
گفتار هشتم: امور اجرایی دادگاه ها (ماده ی ۱۳ آیین نامه ی حق الوکاله ی وکیل مصوب ۸۵).....	۱۷
گفتار نهم: دعاوی جلب ثالث - ورود ثالث - متقابل - اعتراض ثالث در امر حقوقی (ماده ی ۵ آیین نامه ی حق الوکاله ی وکیل مصوب ۸۵).....	۱۷

- گفتار دهم: دعاوی مطروحه در دادسرا (بند ج مادهی ۵ آیین نامه‌ی حق الوکاله‌ی وکیل مصوب ۸۵)..... ۱۸
- گفتاریاز دهم: مطالعه پرونده قبل از قبول وکالت (بند د مادهی ۱۴ آیین نامه حق الوکاله‌ی وکیل مصوب ۸۵)..... ۱۸
- گفتار دوازدهم: حق الوکاله و تمبر مالیاتی قرارهای صادره از دادگاه..... ۱۸
- بند اول: قرار ابطال دادخواست..... ۱۸
- بند دوم: قرار سقوط دعوی..... ۱۹
- بند سوم: قرار رد دعوی..... ۲۰
- بند چهارم: برای سایر قرارهایی که مستقلاً قابل تجدیدنظر است..... ۲۰

مبحث دوم: مباحث کلیدی و کاربردی در خصوص حق الوکاله و تمبر

- مالیاتی و کلاء دادگستری..... ۲۱
- گفتار اول: نکات کاربردی..... ۲۱
- گفتار دوم: نمونه عملی محاسبه حق الوکاله و تمبر مالیاتی..... ۲۴
- گفتار سوم: رقم هزینه‌های دادرسی..... ۲۵
- به ضمیمه: مواد قانونی مرتبط همراه با آیین نامه حق الوکاله و کلای دادگستری..... ۲۹
- منابع و مأخذ..... ۴۰

پیشگفتار

منصب قضاوت در نظام اسلامی از جایگاهی رفیع برخوردار است و نقش قاضی در رسیدگی به دعاوی، احقاق حقوق مردم، تأمین آزادی‌های فردی و اجتماعی، تحقق عدالت، ایجاد امنیت قضائی، حمایت از مظلومین، مجازات مجرمین و تأمین عدالت و امنیت مردم می‌باشد که از نظر دیدگاه اسلامی، قاضی نماینده خدا است که حلال خدا را حلال و حرام خدا را حرام می‌کند و حدود خدا را برپا می‌دارد و از دین دفاع می‌کند و با حکم و اندرز و حجت رسا، مردم را به طریق پروردگارش دعوت می‌نماید که قاضی شایسته مانند ابری بارنده و بارانی شتابنده و خورشیدی فروزنده و سقفی سایه دهنده و زمینی گسترده و چشمه‌ای جوشنده است که امین خداست در میان مردم و محبت او است بر بندگان و جانشین و وصی خدا است و دعوت کننده به سوی خدا و دفاع کننده از حق است و در تصمیم خود استقلال قضائی دارد و استقلال قاضی در قلم و تصمیم او متبلور می‌شود. یعنی به فرموده مقام معظم رهبری: "قاضی در حین تصمیم‌گیری، جز خدا و قانون را نباید در بالای سر خود ببیند و با در نظر گرفتن خدا، قانون و وجدان، اتخاذ تصمیم کند."

هزینه‌ی دادرسی یکی از ارکان اصلی رسیدگی در محاکم قضایی به شمار می‌رود که دادخواه و وکیل وی باید در ابتدای امر به حساب دولت پرداخت نمایند، چون اکثر قضات مجتهد نبوده و مأذون از طرف ولی فقیه هستند و خروج از حدود اذن نیز جایز نمی‌باشد، لذا در صورت خروج آنان از حدود اذن، احکام صادره خلاف بین شرع خواهد بود و با توجه به اینکه هزینه دادرسی که تمهر مالیاتی وکلا نیز جزئی از هزینه‌های دادرسی محسوب می‌شود و رسیدگی بدون هزینه دادرسی و یا کمتر از میزان مقرر علاوه بر اینکه موجب تضییع حقوق بیت المال است، موجب خروج از اذن نیز خواهد شد، فلذا ضرورت تبعیت قضات از قوانین

شکلی بیشتر مشخص می‌گردد و از طرفی با عنایت به این موضوع که وکلاء باید تمبر مالیاتی وکالتنامه خود را که به مآخذ پنج درصد میزان حق الوکاله بوده باید به وکالتنامه خود ابطال و الصاق نمایند که این نیز جزئی از هزینه های دادرسی محسوب می‌شود که نحوه‌ی محاسبه‌ی میزان حق الوکاله و به تبع آن تمبر مالیاتی طبق آیین‌نامه تعرفه حق الوکاله وکلای دادگستری مصوب ۱۳۸۵/۴/۲۷ می‌باشد. لذا جهت سهولت در بکارگیری مفاد آیین‌نامه مذکور توسط قضات و مدیران دفاتر ا ارائه مطالب به صورت کاربردی در این زمینه می‌توان بسیار مفید و راهگشا باشد. امید است که همکاران گرامی نقطه نظرات و انتقادات خود را نسبت به این مجموعه اعلام تا نسبت به اصلاح و تکمیل آن اقدام شود. هدف از تدوین این مجموعه تسهیل فرایند انجام کارقضایی در محاسبه هزینه تمبر مالیاتی وکالتنامه وکلای دادگستری بصورت عملی می‌باشد که گامی کوچک در توسعه قضایی را فراهم می‌آورد. در ادامه ضمن سپاس و تشکر از تلاشهای رئیس کل دادگستری زنجان جناب آقای جعفر گل محمدی که در تهیه و نشر این مجموعه ما را خالصانه یاری نمودند و با چاپ این اثر موافقت فرمودند. در پدیداری این مجموعه معاون قضایی رئیس کل دادگستری استان زنجان حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای علی اکبری و معاون آموزش و تحقیقات رئیس کل دادگستری استان زنجان جناب آقای بشیر مقدمی و قاضی دادگستری زنجان جناب آقای جواد قشمی مشارکت داشته‌اند.

معاونت آموزش و تحقیقات دادگستری استان زنجان

زمستان ۱۳۹۲

مقدمه

قضاء و قضاوت در منظر اسلام، منصب اولیاء و انبیای عظام است و در نظام جمهوری اسلامی ایران نیز از پر اهمیت ترین مسئولیتها می باشد که سروکارش با جان و مال مردم بوده و احیای حقوق عامه و اجرای حدود الهی را بر عهده دارد که در همین ارتباط نیز پیامبر عظیم الشان اسلام (ص) می فرمایند: " زبان قاضی میان دو شعله آتش است تا اینکه میان مردم حکم کند و سرنوشت او معین شود. چنانچه عادلانه حکم کند به سوی بهشت و اگر ستم کند به سوی دوزخ شتافته است. " و مولای متقیان حضرت علی (ع) نیز درباره اهمیت و ارزش امر قضاوت می فرمایند: " خیر الناس قضاء حق؛ بهتری مردم کسانی هستند که عادلانه قضاوت کنند. "

بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران حضرت امام خمینی (ره) نیز همواره به استقلال قضایی و حساسیت امر قضاوت تأکید داشتند و موکداً قضات اسلامی را به حفظ و امانتداری در مورد جان، مال و نوامیس مردم توصیه می کردند که بدین ترتیب اهمیت "استقلال قضایی" آشکار می گردد. پس استقلال قاضی وسیله است برای رسیدن به هدفی مهم که همان حاکمیت قانون است و مهمترین شاخصه تحقق عدالت و استقلال قضایی، بی طرفی قاضی در رسیدگی است و قاضی در اتخاذ تصمیم باید خود را در وضعیتی قرار دهد که از هیچ چیز نهراسد و منحصرأ خدا و قانون و وجدان را حاکم کند چنانچه استقلال قضایی ایجاب می کند که وی تحت تأثیر افکار حاکم بر جامعه و جوسازی های سیاسی و مطبوعاتی هم قرار نگیرد که در این رابطه رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار با رئیس و مسئولان و جمعی از قضات قوه قضائیه، فرموده اند: "... شرط تحقق قضای اسلامی، صلابت، اقتدار، استقلال و جلوگیری از دخالت جریان های سیاسی و دستگاه های دیگر و نگاه عادلانه به مسائل در قوه قضائیه است..." لذا قضات باید در حفظ حقوق بیت المال که یکی از وظایف اساسی آنان

است همت گمارند و یکی از این موارد همان رسیدگی و نظارت بر اخذ هزینه های دادرسی در جریان رسیدگی به دعاوی می باشد.

از آنجائیکه برای تضمین صحت و درستی روند دادرسی و زمینه سازی بهینه برای رسیدن به هدف دادرسی که همانا اجرای عدالت است رعایت قوانین و مقرراتی که از سوی قانونگذار معین شده است از سوی قضات ضروری و الزامی می باشد و یکی از این موارد پرداخت هزینه دادرسی می باشد که یکی از ارکان اصلی رسیدگی به دعاوی مراجع قضایی به شمار می رود لذا در خصوص فلسفه پرداخت هزینه دادرسی باید گفت که جهت حفظ حقوق بیت المال و ارتقای سطح کمی و کیفی انجام وظایف از سوی قوه قضائیه و ارتقای سطح خدمات قضایی به مراجعان به محاکم و کاهش میزان مراجعین که در اقامه دعوی خود، جزمی ندارند و یا صرفاً جهت انگیزه های مختلف اقدام به طرح دعاوی واهی می نمایند، ضروری می باشد که با مد نظر قرار دادن این موضوع که قسمتی از هزینه های دادرسی پیش بینی شده در قوانین مدون ایران، تمهر مالیاتی وکلای دادگستری و مشاوران حقوقی ماده ۱۸۷ می باشد که با تعیین میزان حق الوکاله آنان طبق قوانین موضوعه از قبیل قانون مالیات های مستقیم اصلاحی ۱۳۸۰ و آیین نامه تعرفه حق الوکاله وکلای دادگستری و مشاوران حقوقی مصوب ۱۳۸۵ به مأخذ پنج درصد آن را محاسبه و به قرارداد وکالت آنان الصاق و ابطال گردد. با این پیش فرض وظیفه مهم قضات محاکم و دادسرا و مدیران و کارکنان دفاتر در کنترل و نظارت بر پرداخت هزینه های دادرسی توسط طرفین دعوی و وکلای آنان به خوبی آشکار می گردد. امید است که همکاران محترم در اجرای قوانین مانند قبل با آگاهی از قوانین و اقتدار عمل، انجام وظیفه نمایند.

والسلام علیکم ورحمه... و برکاته

جعفر گل محمدی

رئیس کل دادگستری استان زنجان

اشاره

در نظام دادرسی جمهوری اسلامی ایران طبق آیین دادرسی مدنی و کیفری، دادخواهی و احقاق حق، علی‌الاصول مستلزم پرداخت هزینه‌ای در همان بدو رسیدگی به موضوع دعوی یا شکایت تحت عنوان هزینه‌های دادرسی می‌باشد که قسمتی از این هزینه دادرسی ناظر به تمبر مالیاتی وکلای دادگستری و مشاوران حقوقی طبق آیین نامه تعرفه حق الوکاله وکلای دادگستری مصوب ۱۳۸۵/۴/۲۷ می‌باشد که وکلاء باید نسبت به ابطال و الصاق آن به قرارداد وکالتی خود اقدام نمایند. نظر به این موضوع که در کلیه دعاوی که وکلاء و مشاوران حقوقی موضوع ماده ۱۸۷ که در پرونده‌های قضایی ورود پیدا می‌کنند، مکلف هستند طبق قرارداد منعقد بین وکیل و موکل و در صورت نداشتن قرارداد طبق آیین نامه تعرفه حق الوکاله وکلای دادگستری مصوب ۸۵ و ماده ۱۰۳ قانون مالیاتهای مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۸۰ به وکالتنامه خود تمبر الصاق نمایند تا موجبات رسیدگی دادگاه فراهم گردد که نتیجه عدم پرداخت تمبر مالیاتی، از موارد نقص در پرداخت هزینه دادرسی محسوب شده و مستلزم صدورخطاریه رفع نقص توسط مدیر دفتر دادگاه و چنانچه در موعد قانونی، اقدام نگردد منجر به صدور قرار رد دادخواست بدوی با این وصف که وکالتنامه نیز از ضامات دادخواست محسوب می‌گردد، خواهد شد. لذا اهمیت نحوه محاسبه و ابطال تمبر مالیاتی باتوجه به پراکندگی قوانین و بعضاً ثقیل بودن برخی مواد قانونی مرتبط و تبدیل آن به یک مجموعه منظم و کاربردی و ساده آشکار می‌گردد.